Bilimsel Alan Gezisi Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilimsel Alan Gezisi Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17773

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bilimsel Alan Gezisi Tutum Ölçe?i (BAGTÖ), ö?rencilerin bilimsel alan gezilerine yönelik tutumlar?n? dört temel boyutta ölçmek amac?yla uyarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, orijinali Orion ve Hofstein (1991) taraf?ndan geli?tirilen yap?n?n Türkçe adaptasyon çal??mas? olup, Hasan Said Tortop (2013) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Toplam 24 maddeden olu?an bu ölçek, 4'lü Likert tipinde derecelendirilmi?tir (1=tamamen kat?lm?yorum; 4= tamamen kat?l?yorum). Adaptasyon çal??mas?, ölçe?in orijinal yap?sal e?itlik modeli ile uyumunu test etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir.

Ölçek, ö?renme, sosyal etkile?im, macera ve çevresel fark?ndal?k gibi alan gezilerinin kritik yönlerini ele alarak, e?itim ortamlar?nda alan gezilerinin etkinli?ini de?erlendirmede önemli bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Bilimsel Alan Gezisi Tutum Ölçe?i, BAGTÖ, tutum ölçe?i, alan gezisi, fen e?itimi, ö?renme arac?, do?rulay?c? faktör analizi, güvenirlik.

Yazarlar

Hasan Said Tortop (Uyarlayan), Orion ve Hofstein (Orijinal Geli?tiriciler).

Amaç

Bilimsel Alan Gezisi Tutum Ölçe?i'nin (BAGTÖ) temel amac?, ö?rencilerin bilimsel veya e?itsel amaçl? alan gezilerine yönelik genel tutum düzeylerini ve bu tutumlar?n alt?nda yatan spesifik boyutlar? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu adaptasyon çal??mas?, özellikle Türkiye ba?lam?nda, alan gezilerinin e?itimsel de?erine ili?kin ö?renci alg?lar?n? ve motivasyonlar?n? belirlemeyi hedeflemi?tir. Elde edilen veriler, e?itim programlar?n?n geli?tirilmesi, alan gezisi etkinliklerinin planlanmas? ve ö?rencilerin kat?l?m?n? art?rma stratejilerinin belirlenmesi için önemlidir.

Ölçek, alan gezilerinin sadece akademik kazan?mlar? de?il, ayn? zamanda sosyal, duygusal ve çevresel ö?renme üzerindeki etkilerini de de?erlendirmeye olanak tan?r.

Yap?

Bilimsel Alan Gezisi Tutum Ölçe?i (BAGTÖ), alan gezilerine yönelik tutumu ölçen, birbirinden ba??ms?z ancak ili?kili dört alt boyuttan olu?maktad?r. Ölçe?in toplam 24 maddesi bu dört boyuta da??lm??t?r. Bu faktörler, ö?rencilerin alan gezilerini alg?lama biçimlerini kapsaml? bir ?ekilde

ARABPSYCHOLOGY.COM

yans?tmaktad?r:

Ö?renme Arac? Yönü: Bu boyut, alan gezilerinin s?n?fta ö?renilen teorik konular?n anla??lmas?na ve peki?tirilmesine ne ölçüde yard?mc? oldu?una dair ö?renci inançlar?n? (11 madde) ölçer.

Sosyal Yönü: Alan gezilerinin sosyal etkile?im, e?lence ve grup aktivitesi olarak alg?lanmas?n? (5 madde) kapsar. Ö?rencilerin geziye kat?lma motivasyonlar?n?n sosyal faydalarla ili?kisini inceler.

Macera Yönü: Alan gezilerinin do?as?nda bulunan fiziksel zorluklar?, heyecan? ve ke?if unsurlar?n? (4 madde) ölçer. Örne?in, do?ada t?rmanma veya nehir geçme gibi etkinliklere duyulan ilgi bu boyutta yer al?r.

Çevresel Yönü: Alan gezilerinin ki?inin ya?ad??? çevreyi anlama, do?a bilinci geli?tirme ve çevresel konulara duyarl?l?k kazanma (4 madde) potansiyeline yönelik tutumu ifade eder.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla, orijinal ölçekteki yap?n?n Türkçe versiyonda korunup korunmad??? Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak test edilmi?tir. Bu analiz, yap?sal e?itlik modeli çerçevesinde AMOS program? arac?l???yla Barrett (2007) ve Byrne (2011) referans al?narak gerçekle?tirilmi?tir.

DFA sonucunda modelin uyum indeksleri incelenmi? ve yorumlanm??t?r. Kullan?lan temel uyum indeksleri ?unlard?r:

Ki-Kare Uyum ?ndeksi (χ^2)

Kar??la?t?rmal? Uyum ?ndeksi (CFI)

?yilik Uyum ?ndeksi (GFI)

Normla?t?r?lm?? Uyum ?ndeksi (NFI)

Yakla??k Hatalar?n Ortalama Karekökü (RMSEA)

Bu indeksler, adaptasyonun orijinal ölçe?in teorik yap?s?n? ba?ar?yla temsil etti?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Bilimsel Alan Gezisi Tutum Ölçe?i'nin (BAGTÖ) güvenilirli?ini ara?t?rmak amac?yla iç tutarl?l?k yöntemi kullan?lm??t?r. Ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?s?, Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanarak

ARABPSYCHOLOGY.COM

belirlenmi?tir. Yap?lan analiz sonucunda BAGTÖ için Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? **.88** olarak tespit edilmi?tir. Bu de?er, ölçe?in maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve yüksek düzeyde güvenilirli?e sahip oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in adaptasyon çal??mas?nda, yap?sal geçerli?i test etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemi tercih edilmi?tir. DFA, ölçe?in orijinal yap?s?n?n (4 alt boyut ve 24 madde) Türk kültürüne uyarlanm?? formda da geçerli olup olmad???n? istatistiksel olarak do?rulamay? amaçlam??t?r. Analizler için istatistiksel modelleme yaz?l?m? olan **AMOS** program?ndan yararlan?lm??t?r.

DFA, adaptasyonun orijinal ölçek yap?s?n? (Orion ve Hofstein, 1991) korudu?unu teyit ederek, ölçe?in amaca uygun bir biçimde kullan?labilece?ini ortaya koymu?tur.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) Ölçe?i

Format: Öz Bildirim Likert Tipi Ölçek

Derecelendirme: 4'lü Likert (1=tamamen kat?lm?yorum - 4= tamamen kat?l?yorum)

Dil: Türkçe (Orijinali ?ngilizce)

Hedef Popülasyon: Ö?renciler (Genel olarak e?itim kademesi belirtilmemi?tir, ancak adaptasyon çal??mas? genellikle yüksekö?renim veya ortaö?retim ö?rencileri üzerinde yap?lm??t?r.)

Ya? Grubu: Mevcut De?il (Çal??man?n yap?ld??? örneklem grubuna ba?l?d?r.)

Popülasyon Detaylar?: Mevcut De?il (Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.)

Test Metodolojisi: Ka??t/Kalem veya dijital ortamda bireysel uygulama. Puanlama, alt boyutlar ve genel tutum puan? üzerinden yap?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Alan gezisi tutumu, Cronbach Alfa, AMOS, GFI, RMSEA, e?itim psikolojisi, çevresel tutum, ö?renme motivasyonu.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hasan Said Tortop

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

?leti?im E-posta Adresi: hasansaid@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Mevcut De?il (Yazar?n 2013 y?l?ndaki kurumsal ba?lant?s? makalede mevcuttur.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Adaptasyon): 2013

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Akademik kullan?m için genellikle ücretsizdir, ancak ticari kullan?m veya geni? çapl? uygulamalar için sorumlu yazar (Hasan Said Tortop) ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

PDF Kayna??: Ölçe?in tam adaptasyon çal??mas? makalesine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir. Ayr?ca ölçe?in orijinal PDF döküman? da mevcuttur. Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: bilimsel-alan-gezisi-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Tortop, H. S. (2013). Bilimsel Alan Gezisi Tutum Ölçe?i adaptasyon çal??mas?. *Bart?n Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, *2*(1), 228 - 239. DOI: http://dx.org/10.14686/201312027

Barrett, P. (2007). Structural equation modelling: Adjudging model fit. *Personality and Individual Differences*, 42(5), 815-824.

Byrne, B. M. (2011). *Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming*. Routledge.

Orion, N., & Hofstein, A. (1991). The development and validation of an instrument for measuring the attitude of high school students towards field trips. *Science Education*, 75(5), 553-565.

Bilimsel Alan Gezisi Tutum Ölçe?i Maddeleri

Ölçek, toplam 24 maddeden ve 4 alt boyuttan olu?maktad?r. Derecelendirme 4'lü Likert tipindedir. Alt boyutlar ve ilgili madde say?lar? ?unlard?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ö?renme Arac? Yönü (11 madde): Alan gezisi s?n?fta ö?renilen konular?n anla??lmas?na yard?m eder.

Sosyal Yönü (5 madde): Çok fazla e?lenceli oldu?u için alan gezilerine kat?lmay? isterim.

Macera Yönü (4 madde): Alan gezisinde en çok sevdi?im ?ey da?lara t?rmanmak, nehirleri geçmek gibi maceralard?r.

Çevresel Yönü (4 madde): Alan gezilerine kat?lmay? seviyorum, çünkü ya?ad???m çevreyi anlamam için önemlidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM